

A KÚRIA
Önkormányzati Tanácsának
h a t á r o z a t a

Az ügy száma: Köf.5012/2019/3.

A tanács tagja: Dr. Patyi András a tanács elnöke

Dr. Varga Eszter előadó bíró

Dr. Horváth Tamás bíró

Az indítványozó: Csongrád Megyei Kormányhivatal

(6722 Szeged, Rákóczi tér 1.)

Az indítványozó jogi képviselője: Dr. Semperger Zsolt jogi szakvizsgával rendelkező kormánytisztviselő

Az érintett önkormányzat: Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata

(6800 Hódmezővásárhely, Kossuth tér 1.)

Az érintett önkormányzat képviselője: Dr. Márky-Zay Péter polgármester

Az ügy tárgya: önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a telekadóról szóló 44/2009. (XII.12.) számú önkormányzati rendelete 2. § (1) bekezdés V. pont V/7. alpontja, valamint 2. § (3) bekezdése más jogszabályba ütközik, ezért azt 2019. október 31-ei hatállyal megsemmisíti;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő 8 napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

[1] A Hódmezővásárhely külterület 01957/1 helyrajzi számú, kivett személtlerakó telep elnevezésű, 39 ha 9257 m² területű ingatlan egy gazdasági társaság (a továbbiakban: Tulajdonos) tulajdonában áll. Az ingatlan 2012. január 1. napjától telekadó hatálya alá tartozik. A telekadó alapja 395.547,3 m², a földterület forgalmi értéke szakértői ingatlan-értékbecslés szerint 2015-2016-ban 51.510.000 forint. Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a telekadóról szóló 44/2009. (XII.12.) számú önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) 2. § (1) bekezdése a telekadó mértékét az V. körzet V/6. pontja alá tartozó külterületi telek vonatkozásában 2012. január 1. napjától négyzetméterenként 80 forintban, míg a 2015. január 1. napjával hatályba lépő módosulást követően négyzetméterenként 140 forintban határozta meg.

[2] A Kúria a Köf.5024/2016/5. számú határozatában az Ör.-ben 2014. december 31-ig megállapított 80 Ft/m², valamint 2015. január 1. napjától megállapított 140 Ft/m² adómértékeket az adótárgy forgalmi értékéhez képest súlyosan aránytalannak találta, ezért a 2014. december 31-ig hatályos szövegrész törvényellenességét állapította meg, továbbá a 2015. január 1. napjától hatályos rendelkezéseket megsemmisítette. A Kúria e döntésében megállapította, hogy az Ör. – jelen eljárásban is – vitatott rendelkezései ellentétesek a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) 6. § c) pontjában foglalt előírásokkal, mivel a telekadó mértékének meghatározásakor nincsenek tekintettel a helyi sajátosságokra és az adózóknak a telektulajdonhoz kötődő észszerű teherviselő képességére. A Kúria döntése alapján Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) az ingatlan-nyilvántartásban szemétkerakó telepként nyilvántartott telkek esetében az adó mértékét az 5/2017. (II. 8.) önkormányzati rendeletével 2017. március 10-i hatállyal 135 Ft/m²-ben állapította meg.

[3] A Tulajdonos 2018. március 2-án kérte a Csongrád Megyei Kormányhivataltól (a továbbiakban: Indítványozó) az Ör. hivatkozott rendelkezésének törvényességi vizsgálatát. Álláspontja szerint az adó mértéke az adótárgy értékét felemésztí. Az Indítványozó törvényességi felhívása nyomán a Közgyűlés az Ör.-t felülvizsgálta és a 20/2018. (V. 31.) számú önkormányzati rendelettel – 2018. június 1-jei hatállyal – a Hódmezővásárhely illetékességi területén működő szemétkerakó telepek adómértékét 100 Ft/m²-re csökkentette.

[4] A Tulajdonos 2019. január 14-én tett panaszát követően az Indítványozó ismételt törvényességi felhívással élt a Közgyűlés felé, melyben a módosított Ör. fent hivatkozott rendelkezésének újbóli felülvizsgálatát kérte, az adómérték (még mindig) konfiskáló jellegére hivatkozva. A Közgyűlés a törvényességi felhívással nem értett egyet, az Ör. módosítására irányuló előterjesztések – 15 Ft/m² (A változat), illetve 20 Ft/m² (B változat) – egyikét sem szavazta meg.

Az indítvány és az önkormányzat védírata

[5] A fenti előzményeket követően az Indítványozó kezdeményezte a Kúria Önkormányzati Tanácsánál az Ör.-nek a Htv. 7. § g) pontjába ütközésének vizsgálatát. Arra hivatkozott, hogy a 100 Ft/m² összegű adómérték alapján kivetett adó (39 millió forint) az ingatlan 2016-ban megállapított 51.510.000 forintos forgalmi értékének 75%-át teszi ki, mely a Kúria gyakorlata szerint konfiskáló jellegű adómértéknek minősül, így a Htv. 7. § g) pontjába ütközik. Az Indítványozó álláspontja szerint jogbizonytalansághoz vezetne, ha a vitatott rendelkezések Kúria által történő megsemmisítése és az új rendelkezések Közgyűlés általi megalkotása között semmilyen adómérték nem vonatkozna az érintett telkekre, különös tekintettel arra, hogy a vitatott V. pont V/7. alpontja szerinti kategória a gyakorlatban magában foglalhat – a jelen ügyben érintett telken túl – más adótárgyat is, amely vonatkozásában jogszerű lehet a 140 Ft/m² adómérték. Mindezekre tekintettel az Indítványozó a vitatott rendelkezések pro futuro hatályon kívül helyezését kérte.

[6] Indítványában előadta továbbá, hogy a Tulajdonos jelen ügyben érintett telek után fizetendő telekadóját az elsőfokú adóhatóság 2019. január 1-től kezdődően évi 39.549.900 forintban, a 2018. adóévre 45.276.509 forintban, a 2017. adóévre 47.985.206 forintban állapította meg. A másodfokú adóhatóság – az adóköteles telekrész pontos méretének, valamint az adókötelezettség keletkezési napjának megállapításával kapcsolatos hibák miatt – megsemmisítette az elsőfokú határozatot és új eljárásra kötelezte az elsőfokú adóhatóságot, az eljárás jelenleg folyamatban van.

[7] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 140. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 42. § (1) bekezdése értelmében hívta fel az érintett önkormányzatot az indítványra vonatkozó nyilatkozata előterjesztésére. Az önkormányzat nem terjesztett elő védíratot.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

[8] Az indítvány megalapozott.

[9] Az Ör. vitatott rendelkezései a következők:

2. § (1) bekezdés V. pont V/7. alpont: Az adó az adókötelezettség alá eső telek minden egész m²-e után az V/1.-V/6. közé tartozó területek kivételével minden terület 140 Ft.

2. § (3) bekezdés: Az (1) és (2) bekezdés rendelkezéseitől eltérően az ingatlan-nyilvántartásban szemétkerakó telepként nyilvántartott telek esetében az adó mértéke Hódmezővásárhely illetékességi területén egységesen 100 Ft/m².

[10] Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között hatalmazza fel a helyi önkormányzatokat rendeletalkotásra. Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése szerint, feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.

[11] Helyi adók bevezetésére a Htv. 1. §-a hatalmazza fel az önkormányzatokat, melyek a Htv. rendelkezéseinek keretei között élhetnek az adómegállapítás jogával. A mérlegelési jog határait, törvényes korlátait jelen ügyben a Htv. 6-7. §-a jelöli ki. Az adó mértékére vonatkozó 6. § c) pontja szerint „az önkormányzat adómegállapítási joga arra terjed ki, hogy az adó mértékét az e törvényben meghatározott felső határokra, illetőleg a 16. § a) pontjában, a 22. § a) pontjában, a 26. §-ában, a 33. § a) pontjában meghatározott felső határoknak 2005. évre a KSH által 2003. évre vonatkozóan közzétett fogyasztói árszínvonal változással, 2006. évtől pedig a 2003. évre és az adóévet megelőző második évig eltelt évek fogyasztói árszínvonal változásai szorzatával növelt összegére (a felső határ és a felső határ növelt összeget együtt adó maximum) figyelemmel megállapítsa.”

[12] Azt az Indítványozó sem vitatta, hogy az Ör. 2. § (3) bekezdése szerinti 100 Ft/m² adótétel nem haladja meg Htv. 22. § a) pontja szerinti felső határra (200 Ft/m²) figyelemmel a Htv. 6. §-a alapján megállapított adómértéket. Tehát az adómérték önmagában nem törvénysértő. Ugyanakkor ez a tény – ahogyan erre a Köf.5021/2016/3. számú határozat is utalt – figyelemmel a Htv. 7. § g) pontjára, még nem jelenti azt, hogy az adó mértéke ezáltal valamennyi törvényi követelménynek megfelel.

[13] A Htv. 2017. január 1-től beiktatott 7. § g) pontja szerint: „[a]z önkormányzat adómegállapítási jogát korlátozza az, (...) hogy az adóalap fajtáját, az adó mértékét, a rendeleti adómentességet és adókedvezményt úgy állapíthatja meg, hogy azok összességükben egyaránt megfeleljenek a helyi sajátosságoknak, az önkormányzat gazdálkodási követelményeinek és az adóalanyok széles körét érintően az adóalanyok teherviselő képességének”.

[14] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az önkormányzatok telekadóztatási gyakorlatát a 2016. december 31-ig hatályos Htv. 6. § c) pontjával és a 2017. január 1-től hatályos 7. § g) pontjával összefüggésben számos ügyben vizsgálta. A Kúria a Köf.5047/2015/3. számú határozatban rögzítette, hogy a telekadó konfiskáló jellegének eldöntése esetén tekintettel kell lenni a több évet átfogó adóztatási gyakorlatra, a tulajdon értékének változására, és egyéb körülményekre is.

[15] A Kúria Önkormányzati Tanácsának gyakorlata szerint az az adómérték, amely évente a vagyon értékének közel 60-70 %-át teszi ki, súlyosan aránytalannak minősül, mivel belátható időn belül felemésztí az adótárgyat. A Köf.5081/2012/4. számú ügyben pedig az adótárgy értékének 70%-át kitevő adóteher minősült túlzónak azzal, hogy az eloldódott a

vagyon tömeg értékétől. A Kúria a Köf.5024/2016/5. számú határozatában a telek értékének 64%-át kitevő éves adómértéket minősítette konfiskálónak arra tekintettel, hogy a következő adóévekben az adóteher összege meghaladta a telek értékét.

[16] Jelen ügyben az adómérték az ingatlan forgalmi értékének 75%-át teszi ki, amely – a fentiek szerint a Kúria gyakorlata alapján – konfiskáló jellegűnek minősül. A Kúria következetes gyakorlata szerint továbbá súlyosan aránytalannak minősül az adómérték, ha az belátható időn belül felemésztí az adótárgyat. (lásd Köf.5045/2013/6., Köf.5081/2012/4., Köf.5038/2015/4.) A jelen ügyben a (nem jogerősen/véglegesen) megállapított adómérték belátható időn belül, kevesebb mint 2 év alatt emészti fel az adótárgy forgalmi értékét.

[17] Összefoglalva, az indítvánnyal érintett Ör. 2. § (1) bekezdés V. pont V/7. alpontja, valamint 2. § (3) bekezdése a szóban forgó telek vonatkozásában a Htv. 7. § g) pontjával ellentétes, ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa az Ör. törvénysértő rendelkezéseit a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítette.

[18] A normakontroll eljárásban a Kp. 146. § (3) bekezdése alapján a törvénysértő önkormányzati rendelet ex nunc hatályú megsemmisítése a főszabály. A Kp. 146. § (4) bekezdése azonban az ex nunc hatályú megsemmisítés helyett lehetővé teszi az ex tunc vagy a pro futuro megsemmisítést is, ha azt a jogbiztonság vagy az önkormányzati rendelet hatálya alá tartozó jogalanyok alapvető jogainak védelme indokolja. A Kúria osztja az Indítványozó álláspontját a tekintetben is, hogy jelen esetben az ex nunc hatályú megsemmisítés az indítványban megjelölt okokból a jogbiztonságot veszélyeztetné, így az Ör. vitatott rendelkezéseit pro futuro, 2019. október 31-ei hatállyal semmisítette meg.

A döntés elvi tartalma

[19] A telekadóról szóló szabályozás során a törvényben meghatározott elvek alkalmazása körében igazodni kell ahhoz a szemponthoz, hogy az adómérték az adótárgy telek forgalmi értékéhez képest ne legyen túlzott.

Záró rész

[20] A Kúria az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[21] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálatára irányuló eljárásban a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségeiket maguk viselik.

[22] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.

[23] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 139. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2019. július 2.

Dr. Patyi András s. k. a tanács elnöke; Dr. Varga Eszter s. k. előadó bíró; Dr. Horváth Tamás s. k. bíró